

Η Γερμανία ενδιαφέρεται μόνο να σώσει τον εαυτό της

22/Αυγ/2019 01:56

Του **Ferdinando Giugliano**

Για σχεδόν μια δεκαετία η Γερμανία ήταν αντιμέτωπη με εκκλήσεις από ολόκληρη την Ευρωζώνη να χαλαρώσει τη δημοσιονομική της λιτότητα. Τώρα που το Βερολίνο υπαινίσσεται τελικά ότι μπορεί να δαπανήσει περισσότερα για την καταπολέμηση του κινδύνου ύφεσης, η υπόλοιπη Ευρώπη έχει κάποιο λόγο να γιορτάζει. Αλλά ο οποιοσδήποτε ενθουσιασμός πρέπει να είναι συγκρατημένος.

Αυτή την εβδομάδα ο υπουργός Οικονομικών Olaf Scholz δήλωσε ότι η Γερμανία μπορεί να δαπανήσει έως και 50 δισεκατομμύρια ευρώ για να αυξήσει την παραγωγή εάν επιδεινωθεί η επιβράδυνση της οικονομίας. Το νούμερο που αντιστοιχεί στο περίπου 1,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος δέχτηκε κριτική για το περιορισμένο μέγεθος του, αλλά αυτό δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Ο Scholz πέταξε απλώς ένα πρώτο νούμερο, παρά ανέλυσε ένα λεπτομερές σχέδιο. Η πραγματική είδηση εδώ είναι ότι η Γερμανία είναι διατεθειμένη να δαπανήσει για να σύρει τον εαυτό της έξω από την ύφεση.

Κατά μία έννοια, αυτό είναι σαφώς καλό για την Ευρώπη. Για χρόνια, η Γερμανία είχε προσκολληθεί σε μια σειρά από αυστηρούς δημοσιονομικούς κανόνες, κάνοντας τους οικονομολόγους να αναρωτιούνται εάν υπάρχει μια τευτονική εξαίρεση από την ιδέα των κυβερνήσεων να παρεμβαίνουν όταν μια οικονομία παραπαίει. Η συζήτηση επεκτάθηκε ακόμη και στη γλωσσολογία, δεδομένου ότι η γερμανική λέξη για το χρέος - "schuld" - είναι η ίδια με αυτή της ενοχής. Το συμπέρασμα φαινόταν να είναι ότι το εκλογικό σώμα θα τιμωρούσε οποιονδήποτε πολιτικό προωθούσε μέτρα τόνωσης της ρευστότητας. Η Γερμανία θα περίμενε την αναπόφευκτη ύφεση και θα συμπαρέσυρε την Ευρώπη.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Βερολίνο θα έπρεπε να έχει ενεργήσει νωρίτερα. Η γερμανική οικονομία στηρίζεται στις εξαγωγές, οπότε οι προστατευτικές τάσεις των ΗΠΑ του Προέδρου Donald Trump θα ήταν πρόβλημα. Η Γερμανία θα μπορούσε να έχει χρησιμοποιήσει μια δεκαετία ιστορικά χαμηλών επιτοκίων για τη βελτίωση των υποδομών της. Αντ' αυτού, περίμενε μέχρι την τελευταία στιγμή να εκδηλώσει τη στήριξή της προς την ανάπτυξη. Ακόμη και μια ισχυρή δημοσιονομική στήριξη μπορεί να μην είναι αρκετή για να εκκινήσει ξανά ο βιομηχανικός κινητήρας. Αυτός θα χρειαστεί επίσης περισσότερες επενδύσεις από έναν εταιρικό τομέα που είναι βουτηγμένος στη ρευστότητα.

Ωστόσο, τουλάχιστον η γερμανική πολιτική τάξη φαίνεται τελικά να αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο μιας κρίσης. Από μια άποψη, αυτό είναι παρόμοιο με το 2009, όταν το Βερολίνο έλαβε μέρος στο παγκόσμιο δημοσιονομικό κίνητρο που διασφάλισε την παγκόσμια οικονομία από μια νέα Μεγάλη Ύφεση. Η μικρή αλλαγή του τόνου θα καθησυχάσει ασφαλώς την Christine Lagarde, την επερχόμενη πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, που δεν μπορεί να στηριχθεί μόνο στη νομισματική πολιτική για να αποτρέψει την ανανεωμένη απειλή ύφεσης.

Η αλλαγή θα δώσει λίγο θάρρος και σε άλλες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, οι οικονομίες των οποίων θα επωφεληθούν από την επίδραση των περισσότερων εξαγωγών προς τους Γερμανούς. Το μήνυμα ότι το Βερολίνο ενδέχεται να είναι έτοιμο να ξεσφίξει το ζωνάρι θα μπορούσε να βοηθήσει να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ των ευρωπαίων επιχειρηματιών, οι οποίοι μπορεί να μην περιορίσουν τόσο πολύ τις επενδύσεις.

Παρόλα αυτά, υπάρχουν όρια στην αισιοδοξία. Ο χρόνος της παρέμβασης του Scholz μάς λέει ότι το Βερολίνο εξακολουθεί να βλέπει τη δημοσιονομική πολιτική σαν ένα εγχώριο εργαλείο, το οποίο εξαρτάται από το ποιο στάδιο του επιχειρηματικού κύκλου βρίσκεται η γερμανική οικονομία. Αυτό είναι απογοητευτικό για όποιον βλέπει την Ευρωζώνη ως ένα διασυνδεδεμένο σύνολο, όπου απαιτείται κάποια συντονισμένη δημοσιονομική δράση για τη διασφάλιση της συνολικής οικονομίας και την προώθηση της ανάπτυξης.

Οι Γερμανοί πολιτικοί αναμφισβήτητα θα δουν την ικανότητά τους να εξαπολύσουν δημοσιονομικά μέτρα στήριξης απλά ως μια ανταμοιβή για τη σύνεση που έχουν επιδείξει μέχρι στιγμής. Το δημόσιο χρέος υποχώρησε στο 60,9% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος πέρυσι και η χώρα μπορεί να δανείζεται με αρνητικά επιτόκια για ως και 30 χρόνια. Η αντίθεση με τις χώρες της ευρωζώνης όπως η Ιταλία είναι εντυπωσιακή. Σε περίπτωση ύφεσης, το γιγάντιο δημόσιο χρέος της Ιταλίας σημαίνει ότι θα είχε πολύ λιγότερα περιθώρια για διεύρυνση του ελλείμματος χωρίς να προκαλέσει αρνητική αντίδραση στην αγορά.

Το ευρύτερο πρόβλημα είναι ότι δεν είναι αυτός ο τρόπος με τον οποίο αναμένεται να λειτουργήσει μια νομισματική ένωση. Στην ιδανική περίπτωση θα υπήρχε ένα κεντρικό ταμείο χρημάτων, το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει τις χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομικό σοκ. Ελλείψει μιας τέτοιας κοινής δημοσιονομικής ικανότητας, ισχυρότερες χώρες όπως η Γερμανία θα έπρεπε να είχαν ενεργήσει πολύ νωρίτερα για να ενισχύσουν τη δική τους ζήτηση προκειμένου να βοηθήσουν τα άλλα κράτη-μέλη. Το Βερολίνο επέλεξε να μην το κάνει. Είναι απαραίτητη μια γερμανική ύφεση για να δοθούν οι ενέσεις ρευστότητας.

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)